

Datum
2024-10-10

Beskrivning av metoden för Arbetsförmedlingens yrkesbarometer

Vad är Arbetsförmedlingens yrkesbarometer?

Arbetsförmedlingens yrkesbarometer visar nulägesbedömningar av möjligheter till arbete samt rekryteringssituationen inom olika yrken, såväl på länsnivå som nationellt. Förutom en nulägesbild ges även en prognos över hur efterfrågan på arbetskraft inom respektive yrke förväntas utvecklas på fem års sikt. Yrkesbarometern uppdateras två gånger per år, under våren respektive hösten, och publicerades första gången under våren 2024.

Yrkena¹ baseras i huvudsak på Statistiska centralbyråns (SCB) SSYK² 2012 på firsiffernivå. Ett yrke kan dock motsvara en del av, eller en sammanslagning av, yrkesgrupper enligt SSYK på firsiffernivå. Nulägesbedömningarna och prognoserna baseras i huvudsak på information från en enkätundersökning från Arbetsförmedlingen, SCB:s registerstatistik samt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik.

Utvecklingsarbete av metoden för yrkesprognoserna

Yrkesprognosverksamheten har genomgått stora förändringar de senaste åren. Den arbetsgivarundersökning som tidigare legat till grund för prognoserna och som genomfördes före reformeringen av Arbetsförmedlingen, med fysiska intervjuer av arbetsgivare, är sedan våren 2020 inte längre möjlig att genomföra. Efter detta beräknades yrkesprognoserna med hjälp av en datadriven modell där utbud och efterfrågan av arbetskraft prognostiserades med hjälp av data från SCB och Arbetsförmedlingen. Detta tillvägagångssätt innebar en rad utmaningar, exempelvis gällande hur utbudet av arbetskraft skulle definieras, samt att modellen var känslig för fel och brister i data. Mot denna bakgrund har ett utvecklingsarbete skett och

---

¹ Vilka yrken som finns i yrkesbarometern kan förändras över tid. Om ett yrke saknas beror det oftast på att det bedömts annonserats för lite inom yrket under en given period. Detta gör att det inte är möjligt att samla in tillräckligt med underlag via enkätundersökningen som används till yrkesbarometern för att kunna göra en bedömning för yrket. Vi ser kontinuerligt över möjligheten att inkludera fler yrken att göra bedömningar för.

² SSYK står för Standard för svensk yrkesklassificering, vilket är ett system för att gruppera individers yrken eller arbetsuppgifter.

Datum
 2024-10-10

yrkesbarometern har tagits fram, med syftet att göra bättre arbetsmarknadsbedömningar per yrke och län.

Metod

Nulägesbedömningar

Indelning i kategorier

Nulägesbedömningarna i yrkesbarometern delas in enligt Tabell 1 nedan.

Indelningen görs per yrke och län³ och baseras på totalt fem olika parametrar, vilka översiktligt beskrivs längre ner i metodavsnittet.

Tabell 1. Nulägesbedömningar i Arbetsförmedlingens yrkesbarometer.

Möjligheter till arbete	Rekryteringssituation
Stora möjligheter till arbete	Brist på arbetskraft
	Paradoxsituation: Det förekommer rekryteringsproblem i kombination med en eller flera av följande faktorer: <ul style="list-style-type: none"> • hög arbetslöshetsnivå • hög andel deltidsarbetande • hög andel lämnare
Medelstora möjligheter till arbete	Balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft
Små möjligheter till arbete	Överskott på arbetskraft

Indelningen sker enligt följande princip⁴: Om andelen rekryteringsförsök som misslyckas är större än eller lika med 15 procent bedöms det finnas rekryteringssvårigheter inom yrket. Detta innebär att det finns stora möjligheter till arbete samt förekommer brist på arbetskraft, alternativt någon typ av paradoxsituation. För att avgöra om någon paradoxsituation råder vägs information om arbetslöshetsnivå, andel deltidsarbetande och andel lämnare av yrket in. En paradoxsituation innebär att det förekommer rekryteringsproblem samtidigt som det finns ett potentiellt utbud av arbetslösa som söker jobb inom yrket, arbetar deltid inom yrket och/eller nyligen har lämnat yrket. Detta antas vara fallet om någon av de tre parametrarna överstiger den 80:e percentilen av fördelningen bland yrkena i yrkesbarometern.

³ För länsbedömningar används information från länsnivå i de fall underlaget bedöms vara tillräckligt omfattande. Uppfylls inte detta baseras länsbedömningarna på underlag som helt eller delvis är framtagna på NUTS 2-nivå, NUTS-1 nivå eller nationell nivå.

⁴ Samtliga bedömningar granskas innan publicering. I vissa fall kan kategoriseringen för ett yrke till viss del baseras på kvalitativa bedömningar.

Datum
2024-10-10

Om andelen rekryteringsförsök som misslyckas understiger 15 procent bedöms det därmed *inte* finnas rekryteringssvårigheter inom yrket. Detta innebär att det finns medelstora möjligheter till arbete (och balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft) alternativt små möjligheter till arbete (och överskott av arbetskraft). Vilken av dessa två bedömningskategorier yrket hamnar i bestäms av förhållandet mellan arbetslöshetsnivån och nyrekryteringsgraden inom yrket. Medelstora möjligheter till arbete samt balans förekommer om arbetslöshetsnivån är relativt låg i förhållande till nyrekryteringsgraden. Möjligheterna till arbete bedöms i stället som små och rekryteringssituationen som att det råder ett överskott på arbetskraft om yrket har en relativt hög arbetslöshetsnivå i förhållande till nyrekryteringsgraden.

Andel rekryteringsförsök som misslyckas

Andelen rekryteringsförsök som misslyckas beräknas utifrån de senaste nio månadernas resultat från vår enkätundersökning, genom att dividera antalet misslyckade rekryteringsförsök med det totala antalet rekryteringsförsök⁵ för respektive yrke och län. Enkäten skickas genom e-post varje månad till arbetsgivare som för omkring 4–5 månader sedan genomfört ett rekryteringsförsök genom en jobbannons som publicerats på Arbetsförmedlingens platsbank.⁶ Enkätens primära frågeställning rör huruvida de annonserade tjänsterna blivit tillsatta eller inte.

Andel deltidssamarbetande

Andelen deltidssamarbetande beräknas genom att dividera antalet individer som definieras som deltidssamarbetande med det totala antalet sysselsatta i yrket. En individ definieras i huvudsak som deltidssamarbetande om hen har en tjänsteomfattning på 90 procent eller mindre av en heltid. Måttet beräknas som ett medelvärde av värdena för de fyra senaste tillgängliga åren.

Andel lämnare

Andelen lämnare beräknas genom att dividera antalet individer som inte längre definieras som sysselsatta i yrket de hade året innan med det totala antalet sysselsatta i yrket för samma år. En individ definieras i huvudsak som lämnare om hen har bytt SSYK på tresiffernivå samt har ett nytt arbetsställenummer jämfört med året innan. Måttet beräknas som ett medelvärde av värdena för de fyra senaste tillgängliga åren.

Arbetslöshetsnivå

Arbetslöshetsnivån beskriver andelen arbetslösa per yrke och län och beräknas genom att dividera antalet inskrivna arbetslösa med arbetskraften. Måttet beräknas

---

⁵ Det totala antalet rekryteringsförsök beräknas genom att summera antalet lyckade och misslyckade rekryteringsförsök. Ett lyckat rekryteringsförsök definieras som en rekrytering där tjänsten tillsatts alternativt en situation där rekryteringen ännu inte avslutats men där tjänsten väntas kunna tillsättas. Ett misslyckat rekryteringsförsök definieras som en rekrytering där tjänsten inte lyckats tillsättas, alternativt en situation där rekryteringen ännu inte avslutats och där tjänsten inte väntas kunna tillsättas. I vissa fall räknas även en rekrytering där tjänsten tillsatts, men med en person som saknat relevant utbildning, som misslyckad.

⁶ Detta avser annonser som publicerats direkt via Platsbanken och annonser som via en tredjepartsleverantör direktöverförts till Platsbanken. Vi har även möjlighet att skicka enkäten till arbetsgivare som registrerat en order via Arbetsförmedlingen.

Datum
2024-10-10

för samma period som används till urvalet i rekryteringsenkäten.⁷ Arbetskraften beräknas genom att summera antalet arbetslösa med antalet sysselsatta.⁸

Nyrekryteringsgrad

Nyrekryteringsgraden beräknas genom att dividera antalet individer som definieras som nyrekryterade med det totala antalet sysselsatta i yrket. En individ definieras i huvudsak som nyrekryterad om hen har ett nytt arbetsställenummer jämfört med året innan, samt inte arbetade på samma arbetsställe två år tidigare. Måttet beräknas som ett medelvärde av värdena för de fyra senast tillgängliga åren.

Yrkesprognoser

Yrkesprognoserna i yrkesbarometern beskriver om efterfrågan på arbetskraft förväntas öka, minska eller vara oförändrad på fem års sikt.⁹ Prognoserna utgår delvis från SCB:s regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser¹⁰ och beräknas som förändringen i antalet efterfrågade per yrke och län mellan nuvarande år och fem år framåt. Detta görs med antagandet att förändringen sker i samma takt varje år. I beräkningen ställs sedan efterfrågan i förhållande till befolkningsutvecklingen¹¹ av personer i arbetsför ålder. Om efterfrågeutvecklingen förväntas vara densamma som befolkningsutvecklingen, antas efterfrågan i yrket och länet vara oförändrad under de närmaste fem åren. Om efterfrågeutvecklingen förväntas vara större än befolkningsutvecklingen, antas efterfrågan i yrket och länet öka. På samma sätt antas efterfrågan minska om efterfrågeutvecklingen förväntas vara mindre än befolkningsutvecklingen. I ett sista steg kan prognosen justeras för yrken i län där kända stora företagsetableringar förväntas påverka efterfrågan i ett flertal yrken.

---

⁷ Perioden motsvarar januari till och med september föregående år för publiceringar som görs under våren, och juli föregående år till och med mars innevarande år för publiceringar som görs under hösten.

⁸ Antal arbetslösa beräknas som summan av antal öppet arbetslösa och antal arbetslösa som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program för respektive yrke. Antal sysselsatta beräknas genom att applicera andelar av det totala antalet sysselsatta som ska tilldelas för respektive SSYK på fyrsiffernivå, beräknat utifrån registerstatistik, på antal sysselsatta enligt SCB:s statistikprodukt BAS. Detta tillvägagångssätt används eftersom antalet sysselsatta på yrkesnivå bara finns med ungefär två års eftersläpning.

⁹ I vissa fall finns även en förklaring som delvis beskriver varför efterfrågan förväntas utvecklas enligt prognosen. Som exempel kan stora företagsetableringar förväntas bidra till en ökad efterfrågan på arbetskraft, medan minskande barnkullar kan bidra till en minskad efterfrågan inom vissa yrken.

¹⁰ Avser det femte steget av SCB:s prognoser där framskrivningar över tillgång och efterfrågan av utbildade per län presenteras. Se <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/utbildning-och-forskning/analyser-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/trender-och-prognoser-om-utbildning-och-arbetsmarknad/produktrelaterat/aktuellt/regionala-utbildnings-och-arbetsmarknadsprognoser---med-sikte-pa-ar-2035/> för mer information.

¹¹ Avser SCB:s befolkningsprognos för Sverige. Se <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/befolkningsprognos-for-sverige/> för mer information.